

Angleško - francosko posredovanje v Španiji

Do njega bo po mnenju francoskega in angleškega tiska prišlo v kratkem

Pariz, 5. jun. o. Vesti o morebitnem posredovanju angleške in francoske vlade v španski državljanski vojni dobivajo vse stvarnejšo obliko in se zdi, da bo že prihodnje dni prišlo do pomembnejših korakov. Po poročilu francoskega tiska je angleška vlada že vprašala v Salamanci in Barceloni, pod kakimi pogoji bi nacionalisti in rdeči sprejeli posredovanje in bili pripravljeni skleniti premirje.

Predsednik bivše baskovske vlade Aguirre, ki prebiva v Parizu, je včeraj izjavil, da je trenutek za posredovanje kakor tuje sile med obema španskima taboroma zdaj ugoden. Aguirre je včeraj odpotoval v Belgijo, a ni znano,

s kakšno nalogo. Pravijo, da potuje po nalogu francoske vlade, in bo v Bruslju stopil v stike z diplomatskim zastopnikom generala Franca.

London, 5. jun. o. Iz krogov zunanjega ministrstva potrjujejo vesti, da je angleška vlada začela s potrebnimi koraki za morebitno posredovanje v španski državljanski vojni in je o tem vprašala vladi v Salamanci in Barceloni po svojih zastopnikih.

Mnenje angleških uradnih krogov o mednarodnem položaju glede Španije je naslednje:

Dasi na mednarodnem obzorju ni več neposrednih nevarnosti za spopade, vendarle poudarjajo angleški diplomatski krogi, da loči položaj v Španiji Italijo in Francijo in da ta polo-

žaj tudi ovira, da bi se sporazum med Italijo in Veliko Britanijo začel izvajati. Zato misli angleška vlada, da se mora še naprej izvajati politika nevmešavanja.

O napadih na angleške parnike izjavljajo politični krogi, da se je vlada zavezala varovati angleške parnike na odprtem morju, nikdar pa v tujih vodah ali pa v tujih pristaniščih. Vendar pa angleška vlada ne more ostati mirna, ker se ti zračni napadi na parnike ponavljajo in ker zahtevajo nedolžne človeške žrtve. Angleška vlada razpravlja sedaj o tem, kako bi ugovarjala proti tem napadom tako, da bi ti protesti tudi kaj zalegli.

Vesti 3. junija

Na večerji, ki jo je v Londonu priredil italijanski veleposlanik Grandi, je bilo poleg predsednika angleške vlade Chamberlaina še sedem ministrov, med njimi vojni in letalski.

Dan vzajemnosti s Palestino bodo v kratkem priredile egiptovske ženske organizacije. Ta dan bodo pobirale prispevke za palestinske Arabce.

Osmim nemškimi listom, ki so zadnje čase hudo napadali CSR, je praško notranje ministrstvo prepovedalo uvažati v državo za dve leti.

Voditelja čeških Nemcev Henleina dolži veleizdajca poslanec Klima, član češke Nacionalistične unije, in zahteva, naj Henleina postavijo pred vojaško sodišče, češ da so veleizdajalske njegove izjave, katere je dal dopisniku londonskega »Daily Maila« Wardu Preceu. Zahtevo poslance Klima označujejo v Pragi kot propagandni volilni nastop za Klimovo stranko.

Strasen vihar je divjal prednočnim nad južno Anglijo. Dosegel je hitrost do 200 km na uro. Vihar je zajel neko belgijsko letalo na poti v London in ga vrjel ob zid visoke hiše, kjer se je raztreščilo.

Po srečni operaciji na očesu je spregledal 11 letni otrok v Tübingenu, kateremu so zdravniki omrtvelo mrežnico nadomestili z zdravimi deli mrežnice obolelega vojaka, ki je izgubil vid v svetovni vojni.

Pravilnik za vedenje prebivalstva ob zračnih napadih je izdalo japonsko notranje ministrstvo. Po tem pravilniku bodo morali ob kakem takem napadu odrasli ostati po hišah, v protiplinski zaščitni kabli bodo smeli samo otroci, starci in bolniki.

Umrli je bivši švedski zunanji minister in denarnik Wallenberg, ki je vodil zunanje ministrstvo v letih med svetovno vojno.

Veliko število ladij, ki plovejo po Sredozemskem morju pod angleško zastavo, pripada v resnici španski rdeči vladi, so ugotovili poslanci angleške konservativne stranke na zadnji seji v londonski zbornici.

Poljski primas kardinal Hlond se je po evharističnem kongresu v Budimpešti odpeljal v Rim, kjer bo sprejel pri sv. očetu.

Hitler je sprejel včeraj madžarskega trgovinskega ministra Bornemisza, ki se že dva dni mudi v Berlinu.

Nemško časopisje spet silovito napada CSR zaradi neljubega dogodka v Hebu, kjer je češki podčastnik Toman obstreljal dva izvajalca Nemca.

Italijanski vladar je včeraj s svojo jachto »Savoia« dopotoval iz Afrike v Brindisi.

Ameriška ministrica za delo ga. Pelinaova je odpotovala v Evropo in se bo v Zenevi udeležila mednarodne delovne konference.

Poštna konferenca držav Male zveze in Bal-kanskega sporazuma se je končala včeraj v Atenah. Na njej so sprejeli razne sklepe o skupnem nastopu na prihodnji mednarodni poštni konferenci, ki bo v Buenos Airesu.

Za izpolnitev angleške vojne mornarice zahteva vlada dva in pol milijona funtov šterlingov novih kreditov.

10 milijonov švedskih kron je odobrila švedska poslanska zbornica vladi za nakup letalskega materiala.

1800 poizvedovalnih poletov so imela japonska vodna letala v letošnjem maju na Kitajskem. Zmotala so na kitajska mesta 900 ton bomb.

Praški nadškof kardinal Kašpar je včeraj sprejel apostolskega vikarja iz Nankinga msgr. Yu-Pina.

Trgovsko pogodbo z nacionalistično Španijo pripravljata belgijska vlada. O njej so se posvetovali na včerajšnji seji belgijskega senatnega odbora za zunanjo trgovino.

»Red krvi« je ustanovil Hitler. Dobili ga bodo najprej vsi udeleženci narodnosocialistične revolucije 1923 v Münchnu.

Trst za Nemčijo ni več prosto pristanišče, to je eno izmed važnih določil v novi trgovinski pogodbi med Nemčijo in Italijo, s katero ti krogi niso preveč zadovoljni.

Grška vlada je konfirirala več bivših politikov in jih poslala na otoke. Med njimi je tudi bivši ministriki predsednik Kafantaris in bivši zunanji minister Theotokis.

Zakon proti Judom je izdala tudi poljska vlada in bo prihodnji teden prišel pred zbornico. Zakon prepoveduje klanje živine po judovskem obredu. Izključuje Jude iz vojske in državne uprave, uvaja omejeno število judovskih udeležencev pri tisku, gledališču, kinu in posameznih gospodarskih panogah.

Kongres za gojitve češkoslovaške narodne pesmi se je začel včeraj v Bratislavi.

Zakon o prisilnem vojnem posojilu bo v kratkem dobila Amerika. Po tem zakonu bo vlada lahko od vsakega državljanca, ki ima nad tisoč dolarjev premoženja, zahtevala posojilo.

Načrt za izselitev londonskega prebivalstva ob vojni pripravljata angleško obrambno ministrstvo.

Republika Čile je izstopila iz Zveze narodov, ker niso na zadnjem zasedanju sprejeli njenega načrta za preosnovo Zveze. Čileški zastopnik Edwards je včeraj izročil tajništvu ZN uradno sporočilo o izstopu.

Preiskavo o delovanju ameriških prostovoljcev v tujih vojskah in o sodelovanju ameriških letalcev v zadnjih bojih po svetu je odredil predsednik Roosevelt.

30 nemških letal, ki so pred kratkim obiskala Belgrad, se je na poti v Nemčijo ustavilo v Budimpešti.

Resolucijo z zahtevami po avtonomiji so včeraj izročili češkoslovaškemu ministrskemu predsedniku dr. Hodži zastopniki podkarpatskih Rusov.

Filozofsko društvo v Ljubljani bo priredilo jutri dne 4. t. m. ob 18 v mineraloški predavalnici naše univerze predavanje o temi: Aleš Ušeničnik in moderna filozofska problematika. Predaval bo g. univ. prof. dr. France Veber. Predavanje bo v proslavo 70-letnice Aleša Ušeničnika. Vstop prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

Razmerje med nami in Madžarsko se boljša tako razlagajo madžarski listi zadnji govor zun. ministra Kanya

Budimpešta, 5. jun. AA. (MTI) Listi razlagajo nedavni govor zunanjega ministra Kanya, in poudarjajo, da je zunanji minister v svoji izjavi o razmerju med Madžarsko in državami Male zveze podčrtal, da se je Jugoslaviji posrečilo ustvariti na svojih mejah ugodno ozračje, in da se to čuti tudi na Madžarskem. Listi ugotavljajo, da je razmerje med Madžarsko in Jugoslavijo mnogo ugodnejše od razmerja med Madžarsko ter Romunijo in Češkoslovaško. Posebno ugodno so se po zatrdjevanju listov razvijali jugoslovansko-madžarski odnosi zadnji dve leti.

V proračunski debati v poslanski zbornici je izjavil predsednik madžarske vlade Imre dy o manjšinski politiki in dejal, da želi madžarska vlada urediti manjšinsko vprašanje kakor je prav. Manjšine imajo svoje pravice, določene z zakoni in uredbami, katerih izvajanje je dolžnost vlade. Sovinizem loči od nacionalizma zelo jasna črta: nacionalizem pomeni kulturo, so-

vinizem pa razdiralno silo. Vlada se je odločila za prvega. Mi smo nacionalisti in ne bomo nikoli zašli v sovinizem. Vlada bo prav rada pro- učila načrte, ki jih bo dobila glede ureditve kulturnega življenja manjšin in jih bo uresničila čimprej.

Med nemško manjšino na Madžarskem sta dve stremljenji. Z žalostjo je treba ugotoviti, da prevladujeta tendenci, ki jima ni cilj znošno vzajemno življenje. Imre dy je izjavil, da bo vlada najodločneje nastopila proti takšnim stremljenjem. Vlada bo vse storila, kar je v njeni moči, da ustreže utemeljenim zahtevam manjšine. Nemški listi, še bolj pa posebno mednarodno manjšinsko časopisje, zlasti nemški listi, izhajajoči zunaj Nemčije, kažejo včasih ton, ki ni v korist znošnosti in mirnemu sožitju z nemško manjšino. Upajmo, je končal Imre dy, da bo z marljivim delom, posebno pa z razčiščenjem medsebojnega razmerja in s sodelovanjem s poklicanimi v Nemčiji, moči odstraniti vse elemente vznemirjenja.

Kardinal Verdier v Pragi in v središču čeških Nemcev Hebu

Praga, 3. junija. o. Pariški kardinal nadškof Verdier, ki je v Pragi gost predsednika republike dr. Beneša, ki mu je včeraj priredil slovesno kosilo, je včeraj popoldne odpotoval s svojim spremstvom v Heb, središče nemškega ozemlja v CSR, da se na kraju samem pouči o razmerah in stanju v tej pokrajini.

Praga, 3. jun. Pariški kardinal Verdier je prednočnim prišel v Prago. Na postaji ga je sprejela velika množica ljudi, posebno pa katoliške mladinske organizacije Orli in skavti. Kardinala so pozdravili zastopnik vlade, župan dr. Zenkl in številne druge ugledne osebnosti. S kolodvoru se je odpeljal kardinal Verdier v nadškofski dvorec, kjer ga je čakal in pozdravil nadškof kardinal Kašpar.

Prvi dan svojega bivanja v Pragi je pariški nadškof kardinal Verdier sprejel odposlanca češkoslovaškega prosvetnega ministra Menšika, ki je kardinala pozdravil v ministrovem imenu ter mu izročil dragoceno ogrinjalo iz brokata, ki so ga našli v grobnici čeških kraljev. Zatem je kar-

dinal Verdier obiskal stolnico, kjer je opravil molitve za mir na svetu, ter posebej še za Češko-slovaško in Francijo. Ko je kardinal Verdier zapustil katedralo, je podelil vernikom svoj blagoslov. Verniki so mu poljubljali prstan. Med vzklikanjem množice se je kardinal Verdier odpeljal na obisk k predsedniku češkoslovaške vlade dr. Milanu Hodži. Okoli 11 je s svojim spremstvom odšel v zgodovinsko zgradbo praške občine, kjer je obiskal primorjaka Prage dr. Petra Zenkla. Dr. Zenkl in kardinal Verdier sta izmenjala tople pozdrave, v katerih sta poudarjala češkoslovaško-francosko prijateljstvo.

Kardinal Verdier se je v svojem govoru spomnil na svoj obisk v Pragi, kamor je prišel kot legat sv. očetu ob zadnjem ehvarističnem kongresu. Poudaril je tudi, da je imel na poti do Prage dovolj prilike prepričati se o ljubezni Čehov in Slovakov do francoskega naroda. Zatem je še dodal, da je popolnoma prepričan, da bo Češko-slovaška mogla izpolniti svoje poslanstvo. Verdier se je nato vpisal v zlato knjigo mesta Prage.

Govor italijanskega zun. ministra v Milanu:

Italija ostane zvesta Nemčiji in prijateljem

Milan, 3. ju. o. Včeraj se je tu začel kongres za proučevanje mednarodno političnih vprašanj. V začetku je imel italijanski zunanji minister govor, v katerem je poudaril, da je fašistovska Italija zvesta politiki zveze med Italijo in Nemčijo in da bo še v naprej tesno sodelovala z Nemčijo, ker ji sodelovanje narekuje poleg skupnih koristi tudi skupne meje in boj proti boljševizmu, kateremu se je pridružila tudi Japonska. Važen del svojega govora je grof Ciano posvetil Balkanu in dejal, da Podonavje in Balkan Italijo življenjsko zanimata ne samo zaradi bližine, marveč tudi iz drugih, važnejših razlogov. Zato Italija stremi po čim tesnejšem sodelovanju s podonavskimi in balkanskimi državami in bo svoje zveze z njimi še bolj okrepila.

Za grofom Cianom je včeraj predaval znani zunanje-politični častnikar Virginio Gayda o Balkanu in dejal, da je Italija kot cesarstvo zdaj usmerjena predvsem na Vzhod, ter mora zato imeti najboljše odnose z Balkanom, ki predstavlja zvezo med Zahodom in med Vzhodom. Možnosti za italijanski politični kulturni vpliv v podonavskih in balkanskih državah so velika in Italija ne bo zamudila nobene prilike, da te možnosti tudi izkoristi.

Italijanski vojaški letalci v Belgradu

Belgrad, 3. jun. o. Včeraj popoldne je v Belgrad priletelo 12 najmodernejših italijanskih vojaških letal, ki se bodo udeležila prireditve ob mednarodni letalski razstavi. Italijanske letalce vodi major Remondino. Zastopniki našega letalstva, pod vodstvom generala Simoviča, so jim priredili slovesen sprejem z vojaškimi častmi.

Belgrajska Italijanska kolonija je priredila v Italijanskem domu sprejem na čast častnikom in podčastnikom italijanske letalske eskadrilje. Pri sprejemu je bil tudi italijanski poslanik Indelli s poslaniškim osebjem. Italijanski častniki in pod-

častniki so prišli na sprejem v družbi več svojih jugoslovanskih tovarišev. Sprejem je potekel v prijetnem ozračju italijansko-jugoslovanskega prijateljstva. V veselje nam je, je rekel zastopnik italijanske eskadrilje, da vas lahko pozdravimo med nami tem bolj, ker vidimo, kako pristržno so nas sprejeli vaši tovariši iz proslavljene jugoslovanske vojske. Svoj govor je zastopnik italijanske eskadrilje zaključil z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II. in kralju in cesarju Viktorju Emanuelu.

Palestina za bodečo žico

London, 3. jun. AA. DNB: Kolonialni minister Malcolm MacDonald je včeraj izjavil v spodnji zbornici, da je bilo v času od 3. maja do 30. maja ubitih v Palestini 36 oseb, ranjenih pa 44. Ob meji bodo kmalu potegnili žice, ki bodo napolnjene še z električnim tokom visoke napetosti. Nekaj vasi pri Hajfi in Galileji bodo za stalno zasedle angleške čete. Upati je, da bo počasi zavladal v Palestini popoln red in mir.

Kitajski obroč davi čete generala Dojhara

Sanghaj, 3. jun. O. Po poročilih iz kitajskega bojišča se da sklepati, da je armada generala Dojhara še vedno obkrožena od kitajskih čet. Danes so japonske čete pod varstvom močnega artilerijskega ognja prekratile Rumeno reko pri Cengliukovu, severno od Langfenga. Te čete imajo nalogo, da rešijo generala Dojhara kitajskega obroča, ki se vedno bolj približuje. Kitajci pravijo, da njihove čete prodirajo od Langfenga proti Rumeni reki in da so prisilile sovražnika, da se umika proti obali Rumene reke. General Dojhara poskuša na vse načine, kako bi dobil prost izhod, a dosedaj mu to ni uspelo, ker do-

Upor v Mehiki

Mexico City, 3. jun. o. Uradno poročajo, da se je vladnim oddelkom vdal poveljnik osebne straže upornega generala Cedilla s skupino svojih vojakov. Vladnemu generalu je dejal, da mu je sam Cedillo zapovedal, naj se vda vladni vojski in se izogne boju. Čete predsednika Cardenasa so ujele tudi osebnega zdravnika generala Cedilla. Uradno poročilo pravi dalje, da je upor docela zadušjen in da prihaja tu pa tam samo še do majhnih prask.

Abesinski poglavarji pri Mussoliniju

Rim, 3. jun. AA. Stefani: V beneški palači je Duce včeraj sprejel skupino poglavarjev iz vzhodne Afrike, ki so prišli v Rim, da se udeležijo druge obletnice ustanovitve italijanskega cesarstva. Poglavari so si že ogledali glavna italijanska mesta in se udeležili tudi vojaških vaj. Duce jim je v svojem govoru rekel, da bodo lepoto in moč Italije, ki so si jo ogledali, dolgo ohranili v arcu. V popolni disciplini naj sodelujejo z vlado fašistične Italije za napredek in prosep vseh krajev italijanskega cesarstva.

Nove moči pri mariborskem gledališču

Maribor, 2. junija.

Gledališka sezona v Mariboru se bliža zaključku. Letos je bila zelo plodovita ter gre priznanje gledališki upravi, da ni po vzoru prejšnjih let forsirala samo opereto, temveč da je posvetila veliko pozornost tudi resnejši glasbi. Tako smo imeli letos dve lepi operni uprizoritvi, da se je obisk gledališča močno dvignil. Ob koncu sezone pa nastopajo za gledališko upravo zopet velike skrbi. — nekateri člani igralske družine se odpravljajo k drugim odrom. Tako je zadel gledališče zlasti odpoved tenorista Sancina, ki je podpisal angažman za ljubljansko gledališče. Uprava je morala iskati nadomestek in je sedaj tenorsko vprašanje rešila na posrečen način. Angažiran je za opero in opereto znani zagrebški tenorist G. Anadol Manoševski, ki je Mariborčanom znan po svojih nastopih na večerih Ruske Matice. G. Manoševski, ki je za naše gledališče dragocena pridobitev ter pomenja njegov angažman veselo dejstvo, da se bo v prihodnji sezoni posvečala v gledališču še posebna pažnja opernim uprizoritvam. Drugi važen dogodek za mariborsko gledališče je zopetni angažman Vladimirja Skrbinka. Ko je pred nekaj leti odšel Skrbinek v Skopje za prvega režiserja na tamošnje državno gledališče, je nastala za njim v Mariboru nenadomestljiva vrzel. Pogrešali smo ga na našem odru kot igralca in kot režiserja. Naša drama bo z njegovim povratkom nedvomno veliko pridobila.

bivajo Kitajci neprestano nova ojačenja. Japonci pa poročajo, da je generalu Dojharu uspelo raztrgati kitajski obroč vzhodno od Langfenga, kjer so Japonci dobili pomoč. Japonska pomoč je prišla iz Kveiteha in je prisilila kitajske čete na umik proti zahodu. Zaradi nenadnega prodiranja japonskih čet iz Kveiteha je nastala med kitajskimi vojskami velika zmešnjava in so Kitajci zaradi tega pretrpeli ogromne izgube. Druga japonska kolona prodira ob lunghajski železniški progi in je prispela do Liuha, ki leži 70 km zahodno od Langfenga. Pred to kolono vozijo tanki in delajo pot za japonsko prodiranje.

Družina - naš napredek ali propad

Osnovna celica vsega življenja je družina. Kakršna je ona, tak je narod. Družina je šola, v kateri dorasča in se vzgaja mladi rod, bodočnost naroda. Kadar je uničena družina, takrat ugasne življenjska sila naroda. Izmed vseh slabih vplivov na družino je za nas gotovo najvažnejši alkohol. Ne delajmo si utvar, ne bežimo pred resničnostjo, kajti ura je že pozna. O tem je govorila večeraj na zadnjem treznostnem večeru ga. dr. Puntarjeva.

Ni je večje sile, ki bi bolj pogubno vplivala na družino kot alkoholizem. Kjer se je vgnezdil on, tam je zbežala družinska sreča, ugasnila je prava ljubezen, zakrležal je preprič, družina je v temeljih omajana. Dolžnost vsakega očeta je, dati svojim otrokom čim več stvarno in duševno. Kogar pa je zabil alkohol v svojo omamni objem, je pozabil na vse: na družino, na čut odgovornosti, na svoj značaj in čast in na čast svoje družine. Mati, svedenica svojih otrok, trpi in gara ter z bridkostjo v srcu gleda otroke, ki propadajo. Tako postane oče svoji družini breme, sramota in slab zgled. Če kaj otrok odnese od doma v življenje, odnese spomin na dom, na mladost. Ta spomin pa je vesel ali trpek, zgled dober ali slab. Kako naj otrok spoštuje takega očeta? Ko otroci rastejo, raste preprič in čest sledi umor. Alkohol polni jetnišnice, blaznice in bolnišnice. Polni beznice, kjer se nalezajo ostudnih bolezni in jih zanesejo domov in tako se pridružijo ostalemu že za strašna pokora. Kako pa je šele tam, kjer se že žena uniči alkohola. Družinska sreča je v ruševinah, uničen je najplemenitejši čut — materinska ljubezen. Najpogubnejše posledice alkoholizma se kažejo v potomstvu. Otroci, spočeti v pijanosti, so slabotni, božjastni ali slaboumni. Zelo velik je odstotek mrtvorjenih. Statistika kaže, da je večina kaznjencev dedno obremenjenih. Na žalost, zlasti na deželi, vlada prepričanje, da matere, ki pričakujejo otroka, morajo piti, češ da jim to daje moč. Dokazano pa je, da pitje manjša sposobnost dojenja, kar se prenaša tudi na potomstvo. Dojenček, ki z materinim mlekom sprejema tudi alkohol, ne uspeva, šolski otroci, ki pijejo, zaostajajo telesno in

duševno. Stremimo se, obvarujmo potomstvo, da se ne bodo uresničile besede sv. pisma, da bo Bog kaznoval grehe staršev v tretji in četrti rod. Začnimo pri mladini. Otrokovu srcu je sprejemljivo in mehko. Navajajmo otroka k delu in k lepotam božje narave, da bo v njej našel svoj užitek in ga pozneje ne bo iskal v krčmah. Vzgojajmo ga v popolni nezavisnosti od alkohola, v popolni abstineni.

Ako je zaščiten last najmanjše vrednosti, naj se zaščiti z ostrimi zakoni največja dragocenost naroda in države — družina. Sredstev je mnogo, samo volje je treba.

O odnosu žene do alkoholnih vprašanj ter o pravnih predpisih glede prekomernega pijančevanja sta govorili ge. V. Lapajne in dr. Grossmann.

Tragedije zaradi pijančevanja so žene napolnile, da so se poglabile v alkoholno vprašanje in ga premotile s pravne strani. Spolniti naj se zakonodaja, ki bo strožja. Sprito brezbrzičnosti akcije proti pijančevanju splahnejo, a ne zamro. Nesreče, povzročene po alkoholu, dajejo vedno novih pobud. Prosta žganjekuha in šmarnica delata veliko moralno škodo, ki se kaže na potomcih več ali manj.

S pravne strani se očetom, ki so prekomerno vdani pijači, odvzame očetovska oblast, nad otroci, ki pijačo zlorabljajo, se mora podaljšati očetovska oblast. Sprogr se more ločiti od soproge, če ta prekomerno pije. Gostilničar, ki streže pijancu, ki mu je prepovedano zahajati v gostilno, se kaznuje.

Zaščiti naj se rodbina, in sicer: Zakon o prepovedi točenja gotovim osebam naj se strogo izvajata, del moževih dohodkov naj dobi žena, če mož zapravlja, pijanost naj pri kaznivih dejanjih kot olajševalna okolnost odpade, žganjekuha naj se postavi pod strogo kontrolo, onemogoči naj se večji konzum svežega sadja vsem slojem.

Gospodarsko zakonodajo usmerimo tako, da se bo naše narodno gospodarstvo izkoristilo v zdravje in napredek naroda.

Rentabilnost našega perutninarstva

Letna poraba jajc pri nas okoli 60 milijonov

Ljubljana, 3. junija.

Danes bo končana z zadnjimi predavanji strokovnjakov kmetijske anketa, ki je pokazala prav veliko zanimanje in je dosegla zaželen uspeh. Reportaža o tej anketi v dnevnem tisku je težavna. Pri mnogih odsekih so bila predavanja in posvetovanja za mnoge, za naše kmetijstvo se zanimajoče lajke, prav poučna. Danes končajo posamezni odseki svoje delo in bodo predlagali primerne nasvete za povzdigo našega kmetijstva. Anketa je posvetila med drugim posebno pozornost tudi našemu perutninarstvu. V posvetovalni dvorani mestnega magistrata je vodil predavanja in debate živinorejski pododsek, ki mu je predsedoval ban. kmetijski svetnik g. inž. Lambert Muri. Prejšnje dni je ta pododsek obravnaval vprašanja o pospeševanju govedoreje, konjereje in mlekarstva. Danes obravnavajo vprašanje pospeševanja reje malih živali in svinjereje.

Našemu perutninarstvu je banska uprava zadnja leta posvetila posebno pozornost. Zanimivi so nekateri podatki iz referata g. Lavoslava Gosaka o perutninarstvu.

Rentabilnost perutninarstva je prav visoka. Ta panoga našega kmetijstva ima poleg gospodarstvenega tudi važen socialen pomen, ker je Slovenija dežela pretežno malega človeka. Imamo veliko številu malih ljudi, ki jim je prav kokušjereja edini vir dohodkov za kritje najnujnejših življenjskih potrebščin.

Po najnovejših uradnih podatkih imamo v dravski banovini 1.143.937 glav perutnine, kar je 5,7% vse perutnine v državi. Od tega je 29.709 glav vodne perutnine (race in gosi). Največ perutnine pride na ptujski okraj, namreč 182.678 glav. Za Ptujem sledi Murska Sobota z 88.180 glavami. Ljubljanska okolica izkazuje po uradnih podatkih okoli 68.000 glav perutnine. Na 100 ha njivske površine pa izkazuje dravska banovina največ perutnine v državi. Očitno je, da je pri nas perutninarstvo najbolj razvito. Z ozirom na 100 ha njivske površine redi največ perutnine brežiški okraj, 610 glav, razlog za to je v tem, da iz brežiškega okraja zalagajo potrebščine na perutnini tudi veliki zagrebški trg, kjer se prav lahko vnovčijo jajca in perutnina. Najmanj perutnine ima novomeški okraj. G. referent je mnenja, da je verjetno še mnogo več perutnine v naših krajih, kakor jo izkazuje uradna statistika. G. referent meni, da je v dravski banovini najmanj 1.500.000 glav perutnine.

Pri nas je najbolj priporočljiva reja štajerske kokoši, ki je prilagljena našim klimatičnim in

topografskim prilikam. Koliko znaša letni dohodek našega perutninarstva, ni mogoče točno ugotoviti. V Ljubljano n. pr. se letno uvozi 14.000.000 jajc in okoli 100.000 glav razne perutnine. Na vsakega Ljubljančana pride letno 164 jajca. Niso pa v to število všteta jajca, ki se proizvajajo v območju Ljubljane in ona, ki se vtihotaplajo. Stevilu teh jajc znaša gotovo toliko, da lahko računamo letno porabo jajc na enega ljubljanskega prebivalca povprečno 170 komadov.

Če to število reduciramo na 120 in jo vzamemo za osnovo glede letne porabe jajc za vse nemške prebivalstvo v banovini, katerega je približno 500.000, znaša letna poraba jajc 60 milijonov komadov.

Gospod referent je podal v svojem zanimivem poročilu še druge podatke o rentabilnosti perutninarstva. Po njegovi kalkulaciji bi znašal letni denarni dohodek od našega perutninarstva okoli 40 milijonov dinarjev.

To pa je samo približen račun, kajti točnejša statistika manjka. Zanimivo je dalje, da se je izvozilo povprečno od l. 1930 do 1936 iz naše države v inozemstvo perutnine in jajc v vrednosti 360 milijonov dinarjev.

Celjske novice

Mladinski tabor pri St. Juriju ob juž. žel. Na binkoštni ponedeljek priredi celjsko okrožje fantovskih odsekov in dekliških krožkov v St. Jurju ob juž. žel. mladinski tabor, na katerega vabimo vse prijatelje naše mladine, da se ga udeležijo v čim večjem številu. Dopoldne bo veliko zborovanje, popoldne pa veličastna akademija, na kateri nastopi celjska telovadna vrsta. Na tabor bo prišel ban g. dr. Marko Natlačen. Ker so zveze z vlaki zelo ugodne, se tega tabora lahko vsakdo udeleži. Vabljeni!

Moško in žensko kopališče ob Savinji je odprto od sobote 4. junija dalje.

Celjski šahovski klub priredi poučno ekskurzijo za svoje člane in prijatelje v Trst za letošnje binkošti. Zbirališče v soboto ob pol 12 dopoldne v Samostanski ulici, kjer bo čakal avtobus. Vsi naj bodo točni. Obenem z izletom odigrava šahisti prijateljsko tekmo s tržaškim klubom B. de Rin, ki ima med svojim članstvom nekaj zelo dobrih igralcev.

9 skupni umivalnici, brez mila in brez brisačk.

Za zajtrk smo imeli čaj, suho ribo ali sir in črn kruh. Za kosilo so nam dajali na mizo prozorno željno juho, boršč ali šči, juho iz repe in »zrezek«, to se pravi kosce mesa s črnim in grenkim kruhom. Za približek še kompot iz suhega sadja, jabolk, črešenj ali brusnic.

Pri jedi sem pogosto pošiljal nazaj pladnje, ki niso bili pomiti, in prosil, naj mi blagovolijo dati čiste. Ker sem se čutil nekako odgovornega za blagor vse skupine, sem se bridko pritoževal pri zastopniku Inturista nad tem, kako ravna z nami.

Na pritožbo sem dobil odgovor: »Tu niste v Ameriki! V Sovjetski Rusiji živimo tako, po svoje. Mi ne moremo nič za to!«

Malo pred našim odhodom v Mosko nas je avtobus odpeljal, da bi videli Leningrad. Bilo je 30 stop. pod ničlo, tako da so nam v slabem vozilu ledeni udje. Zaradi tega je bil naš sprehod brez vsakega čara, nismo si želeli drugega, kakor da bi se vrnili v hotel čim prej in kar se da naglo.

Po vrnitvi tja, so nas sklicali zaradi oddaje priloge na železnico. Za plačilo nso hoteli sprejeti rublje, temveč samo dolarje. Nekateri izmed nas so morali plačati za prevoz priloge do 20 dolarjev. Mene, ki sem bil namenjen v Novosibirsk, so ocenili na 45 dolarjev.

Vlak za Mosko je odhajal ob 10 zvečer. Nihče izmed nas ni mogel spati na klopek, ki so bile na gosto zasodene. Razen tega smo morali neprenehoma imeti eno oko na prtljagi, zakaj opozorili so nas, da po vlakih

Divjaški uboj graničarja pri Teharju

Celje, 3. junija.

Včeraj dopoldne je opazil strojevodja vlaka, ki je vozil ob 9.50 skozi Štore, ob progi v bližini Teharja v jarku nekega moškega. Ker se mu je zdelo sumljivo, je obvestil orožniško postajo, ki je odšla takoj na ta kraj ter ugotovila, da je to graničar Milivoj Dimitrovič, ki je bil dodeljen v službo obmejnemu pododseku celjske obmejne čete. Dimitrijevič je bil mrtev. V sredo pozno zvečer je bil v gostilni, odkoder je odšel okoli 11. Sprva so domnevali, da je Dimitrijevič ob kameniti škarpi dohitel vlak ter ga podrl v jarek, kjer je zaradi močne rane umrl. Podrobna preiskava pa je zdaj dognala, da tu ne gre za nesrečo, pač pa za divjaški napad, ki so ga izvršili neznan fantje. Na glavi ima Dimitrijevič močno rano s topim orodjem ter vse polno podplutb po vsem telesu. Nesrečnega graničarja so prepeljali na teharsko pokopališče v mrtvašnico. Ta divjaški napad na omenjenega graničarja je izrazil splošno zgražanje.

Med prevozom Dimitrijevičevega trupla v mrtvašnico pa se je dogodila še nesreča. Mrtvega Dimitrijeviča so prepeljali na teharsko pokopališče z vozom, v katerem je bil vprežen vol. Ko je žival zagledala mrtvca, se je prestrašila in hotela zbežati z vozom vred. Voz je podrl na tla vozniaka, ki si je pri padcu zlomil levo nogo.

Dozdaj so orožniki aretirali štiri fante, o katerih sumijo, da so izvršili divjaški napad na Dimitrijeviča. Dejanja dozdaj še niso priznali. Danes ob 4 popoldne bodo truplo pokojnega Dimitrijeviča raztelesili.

Svojemu stricu ukradel 40.000 din, da se je lahko oženil

Maribor, 2. junija.

V Novi vasi pri Mariboru ima svoj skromni dom upokojeni železničar Franc Kocbek. Mož je bil vse življenje zelo štedljiv in priden, ko je stopil v pokoj, se je oprijel krovstva in še sedaj na stara leta vedno dela, da si prisluži kak dinar. S svojo varčnostjo si je mož prištevil lepe denarce — okrog 40.000 din. Ta denar pa ni zaupal hranilnici, temveč ga je hranil doma, v zaklenjen omari. Mislil je, da je denar tam še najbolj varen, saj je imel ključ do omare samo on in jo je vedno skrbno zaklepal. Te dni pa je Kocbek rabil denar. Imel je neko izplačilo in v terek je odklenil omaro, da bi vzel s kupu bankovcev potrebnno vsoto. Ko pa je segel v predal, se je prestrašil. Namesto denarja je bila v predalu

sama praznina — bankovcev pa nikjer

Uvidel je, da je okraden in da mu je tat odnesel prihranke vsega njegovega življenja. Ves obupan se je takoj podal k orožnikom v Studence ter jim javil svojo nesrečo. Orožniki so začeli takoj z energično preiskavo, ki je imela popoln uspeh. Zanimali so se najprej za ljudi, ki so se pri Kocbeku večkrat ograšali. Teh je bilo pač malo. Največkrat se je zglasil tam Kocbekov nečak Franc Marin, 25 letni trgovski pomočnik, ki zadnje čase ni imel nobene zaposlitve. Nekaj časa je Marin pri svojem stricu v Novi vasi tudi stanoval, nedavno pa se je oženil ter se je preselil v mesto. Orožniki je prav ta nečak najbolj zanimal ter so začeli poizvedovati o njegovem življenju. Dognali so, da je imel mladi mož kljub brezposelnosti

zadnje mesece vedno dosti denarja

Popival je po raznih gostilnah, se vozil z avtomobilom, vabil prijatelje na pijačo ter sploh razmetaval z denarjem, da so se kar čudili, kje toliko jemlje. Orožniki so obvestili mariborsko policijo, naj tega nečaka prime ter jim ga izroči, da mu izprašajo vest. Policija se je hitro lotila posla in dasi Marin ni bil nikjer prijavljen, so ga vendar izsledili v neki gostilni in ga aretirali. Na policiji je kmalu videl, da je razkrinkan ter je skesano priznal, da je on tisti, ki je Kocbeku okradel. Poslali so ga potem v Studence orožnikom in tam jim je danes povedal odkritosrčno, kako je te tatvine vršil.

Skraja pomalem, potem pa vse

Meseca januarja se je zatekel k stricu v Novo vas ter je pri njem nekaj časa stanoval. Kmalu je pogruntal, da hrani stric v omari denar. Preiskrbel si je ključ od omare ter je hitro našel stričev zaklad. Kar presenetilo ga je, ko je videl, da je njegov stric tako premožen. Najprej mu je vzel

Filmi,

ki jih velja videti... ali ne videti

»Toomai, poglavar slonov« (Union). Zanimiv kulturni film o življenju slonov, o lovu na nje, o krotelju, o njihovih čudnih in čudovitih navadah in sposobnostih. V to glavno vsebino je vpletena preprosta zgodba indijskega fantiča, ki bi hotel postati velik lovec, kar se mu nazadnje tudi posreči, ko s svojim zvestim slonom pobegne v džunglo in najde ogromno čredo teh živali. Zgodba je v glavnem povzeta po delu pesnika indijske divjine, njenih skrivnosti in ljudi, Kiplinga. Vse delo je postavljeno v pristen naravni okvir brez kulisa, ob njegovih lepotah, ob sežah in igri indijskih ljudi pogosto začetimo nerazumljivi čar te daljne dežele. Z igralske strani nas osvaja preprosto nastopanje malega Indijca Toomaija, v celoti pa je delo kulturni film, zanimiv, dober in vzgojen, eden redkih, ki predro v Ljubljano, zabarikadirano z nemško poneumljivno plažo. Zasluži, da bi si ga ogledale vse šole. Zaradi vsega tega bo seveda tekla samo dva dni, kakor smo že navajeni, da čim prej naredi prostora binkoštni »zgodovinski« nemški limonadi.

Za 200.000 din gradiva za cestne kanale, namreč za 100.000 dinarjev litoželeznih izdelkov in za 100.000 dinarjev cemetnih kanalskih cevi razpisuje mestno poglavarstvo ljubljansko »Službenem listu« 4. t. m.

Krade, da se lahko poroči

Za poroko pa je treba denarja in Marin, ki ni imel prebite pare svojega, se je odločil, da si ga izposodi pri stricu. To pot pa je temeljito segel v predal ter je izpraznil blagajno do zadnjega dinarja. Seveda je potem lahko veselo svatoval. Poroka je bila pri Sv. Emi, potem pa so se svatje na račun bogatega ženina peljali z avtomobilom v Rogaško Slatino in od tam v Maribor. Ker je še ostalo precej denarja, je Marin začel kupovati pohištvo. Da bi ga dobil ceneje, se je zatekel k raznim starinarjem ter je tako kupil opremo za kuhinjo, svo posodo ter opremo za spalnico. Iskal je baš pripravno stanovanje, kamor bi se vselil s svojo mlado ženo, ko so ga policisti presenetili v gostilni, kjer je začasnó stanoval. Od vseh 40 jurčkov pa so našli pri njem samo še 800 din, vse drugo pa je med tem časom že zapravil. Nekaj bo stric pač dobil nazaj tudi za pohištvo in kuhinjsko opremo, vendar ne bo to niti del vsote, za katero je oškodovan. Najbolj je bila presenečena Marinova mlada žena, ko je videla, kakemu eleparju je nasledla. Vsa preplašena se je na policiji jokala in tarnala, ko je opazila, da se možje postave ne šalijo ter je njen mož priznal svoj greh.

Zborovanje Kmetijske zbornice

Ljubljana, 3. junija.

Vzporedno s kmetijsko anketo, ki je imela svoja predavanja dopoldne in jih je bilo celotno 32, nanašajočih se na vsa aktualna vprašanja povzdi in napredka našega kmetijstva, so bila popoldne zborovanja Kmetijske zbornice odnosno njenih 7 odborov, ki se danes končajo. V sredo je bila plenarna seja Kmetijske zbornice v njenih uradnih prostorih na Gosposveti cesti. Občni zbor Kmetijske zbornice je vodil predsednik g. Steblovnik. Na dnevnem redu so bila razna tako za organizacijo zbornice pomembna, kakor tudi druga, naše kmetijstvo zadevajoča vprašanja. G. predsednik je v daljšem poročilu podal točne podatke o dosedanjem polletnem delovanju zbornice. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Plenum zbornice je med drugim soglasno sklenil, da Kmetijska zbornica stori primerne korake na merodajnih mestih, da se izvede delna sprememba uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. To zlasti glede zadnje novele z dne 25. septembra 1936, ki je imela dodatek, da se gozdovi štejejo tudi za obdelovalne sposobno zemljo. Kmetijska zbornica je v pogledu gozdov zavzela načelno stališče in zahteva, da se določilo novele o gozdovih tako spremeni, da se šteje 8 ha gozdne površine za 1 ha obdelovalne zemlje. Gozdni pašniki sploh niso všteti. Zbornica je dalje sprejela službeno pragmatiko in pokojninski pravilnik. Pri slučajnostih dnevnega reda so bili stavljani od strani članov, ki so se skupščine zbornice udeleževali z največjim zanimanjem, mnogi stvarni predlogi za zaščito, napredki in razvoj našega kmetijstva. Predlogi so bili sprejeti in odkazani posameznim odsekom v nadaljnjo proučevanje.

Iz Kranja

V Kranju primanjkuje vode. Vsako leto je v Kranju veliko pomanjkanje vode, letošnje leto se je začela vodovodna kriza nenavadno zgodaj. Razumljivo je, da Kranjčane skrbi, kako težko bo za vodo šele poleti. Hvala Bogu pa je menda letos zadnje leto v Kranju vodovodna kriza, saj bodo po zatrdilu g. ministra Stoševiča že letos začeli z gradnjo vodovoda iz Preddvora v Kranj. — Kranjska občina naznanja prebivalstvu, da bo od petka 3. junija do nadaljnjega za mesto odprta voda do enajste ure dopoldne in od ene popoldne dalje. Ker bo dotok vode od 11 do 1 popoldne zaprt, naj se občani z vodo prej preskrbe.

Sesletni Franci so se vrnil s svoje avanture. V »Slov. domcu« od 1. junija smo poročali o begu Francija Sonca, ki pa se je v sredo popoldne vrnil k svojim staršem. Ko ga je v soboto zvečer pripeljal Goričanov avtobus v Kranj, je prenočil Franci v gospodarskem poslopiju hotela »Jelen«, prihodnje jutro pa je odpotoval proti Naklem in končno v Križe. V neki gostilni z Zg. Dupljah je bila gostija, katere je bil deležen tudi Franci po gostoljubnosti svatov. V nedeljo zvečer je dobil službo pastirja pri nekem kmetu v Zg. Dupljah. V sredo dopoldne je zvedel zanj njegov oče in ga je odpeljal domov. Franci je sedaj zelo zadovoljen, da je zopet doma in gotovo ne bo več delal takih pustolovščin, dasi se je na gostiji pošteno najedel krofov in potice.

Andrew Smith:
Bil sem delavec
v Sovjetski Rusiji

»Vidite, vse nam jemljejo, da nimamo niti najpotrebnejšega!«
»Prosjačili bomo po leningrajskih cestah, morda naletimo na usmiljene ljudi!«

Vprašal sem jih:
»Ali ne gre vaša revščina le na rovaš lenobe, ker ne marate delati?«
Kmetica z zdedanim obrazom mi je odgovorila:

»Mislite! Kaj se vam zdi, da mi ni težko nositi otroka na eni roki, na drugi pa to težko culo? Živimo v strašni revščini. Prosimo samo za to, da bi imeli kaj jesti, mi in naši otroci. Prej je bilo drugače, imeli smo vsega dosti, ni nam bilo treba hoditi v Leningrad beračit za skorjo kruha!«

Vsi so pripovedovali o svoji nesreči in silovito preklinjali svoje rablje...
Na vsaki postaji so vlak oblegale tolpe žensk in otrok ter vpile:
»Hlebuška, hlebuška! Daj kopejku!«

V Leningrad smo prišli ta dan ob 5.30. To pot nas ni prišlo nobeno zastopstvo pozdravljat z dobrodošlico. Nismo videli okoli postaje drugega kakor množice beračev v capah, predvsem žensk in otrok. Ljudje so ležali tam okrog po tleh v blatu in mrazu, v svinjskih oblekah.

Zastopnica Inturista, sovjetskega

Od tu in tam

Kongresa stražnikov, ki bo 5. junija v Bukarešti, se bo udeležilo tudi zastopstvo policijskih predstavnikov iz Jugoslavije. Med drugimi se bodo tega kongresa udeležili predstojnik ljubljanske policije dr. Hacin, bivši šef ljubljanske policije in zdaj načelnik v ministrstvu Keršovan, šef zagrebske policije dr. Vragović in predstojnik belgrajske policije Ačimović.

30 nemških medicincev iz Münchena se mu-di v oceanografskem inštitutu v Splitu. Vodita jih univerzitetna profesorja Faber in dr. Gersner, ki proučujeta biološka vprašanja na našem morju. V Splitu bodo nemški dijaki ostali več dni, nato pa bodo odšli v južno Dalmacijo, kjer bodo svoje raziskovanje nadaljevali.

Mnogo letoviščarjev pričakujejo za binkošne praznike v naših primorskih mestih, posebno v Splitu. To sodijo po številnih prijavah, ki prihajajo dan za dnem v večjem številu. Te dni bo prišlo na naše Primorje tudi precej tujcev. Tako so se prijavile večje skupine izletnikov iz Nemčije, bivše Avstrije in Češkoslovaške. Iz Zagreba bo na binkošti vozil poseben vlak v Split. Včeraj je v Split prispela skupina 25 švicarjev ter skupina 70 otrok iz Češkoslovaške. To so sami otroci češkoslovaških železničarjev, ki jih pošiljajo vsak mesec večjo ali manjšo skupino na naše morje. Te dni se je mudil v Splitu tudi poljski minister za socialno politiko Kosciatkowski.

Okoli 100 delavcev in delavk je spet odpotovalo v Nemčijo in sicer tokrat iz okolice Banjaluke. V Nemčijo so odšli kot poljski delavci na večjih nemških posestvih, kjer upajo, da bodo dobro zaslužili. Nekateri imajo tam res še kar nekaj sreče, če so skromni, drugi pa pridejo nazaj še bolj suhi kot so odšli.

Za vseh čas velike obrtniške razstave v Zagrebu je zagrebska električna centrala uknila vse takse in pristojbine za oddajo električnega toka, razen pristojbine 50 din za priključitev števec. Teritorij mesta Zagreba so razdelili na 100 okrožij in je vsakemu teh okrožij dodeljen po en elektro-monter, ki ima poleg drugega tudi nalogo, da v svojem okrožju obvesti vse prebivalstvo o ugodnostih oddaje električnega toka za časa obrtniške razstave. Obrtniška razstava bo odprta od 4. do 12. junija v zagrebskem Zboru. Na razstavišču so že urejene razne obrtniške delavnice, ki bodo za časa razstave izdelovale razne izdelke tako, da si bo mogel vsak obiskovalec razstave natančno ogledati, kako se ta ali ona stvar izdeluje. Za obisk na razstavi je dovoljena polovična voznina. Iz Slovenije jih najbrže ne bo šlo veliko na to razstavo, ker imamo prav v teh dneh v Ljubljani Velesojem, poleg tega pa še od 10. do 12. junija velik vsedržni trgovski kongres.

Članom najstarejšega hrvatskega pevskega društva »Zora« bodo ob priliki njihovega prihoda v staro domovino povsod priredili svečan sprejem. »Zora« bo na svojem obisku v domovini priredila po raznih hrvaških mestih nekaj koncertov. Povsod, kamor bo prišla, so že zdaj vsa krajevna društva sklenila, da mora biti ta sprejem ameriških Hrvatov čim slovesnejši. »Zora« pride iz Chicaga.

Včasih po ves dan in dlje nimajo pitne vode v enem največjih naših obmorskih mest, v Splitu. Takšen primer se je zgodil spet te dni. V sredi Splita ljudje že cele tri dni trpe silno pomanjkanje pitne vode. To pomanjkanje pa ni morda nastalo zaradi tega, češ da imajo v Splitu prenamah vodni zbiralec, pač pa menda zato, ker so se cevi zamašile. Po mestu je ta nezgoda povzročila precej nevolje in zabavljanja. Cevi so v zadnjem času že nekajkrat popravljeni in pri tem porabili precejšnje vsote denarja. Pa vse še vedno ni nič pomagalo. Res je precej neprijetno, da se mora Split ravno zdaj, ko se začne tajska sezona in ko se — po drugih poročilih — dan za dnem prijavljajo številni domači in tuji gostje, boriti s takimi stvarmi. Če je že šlo toliko denarja, pravijo Splitčani, za popravila cevi, ki so neprestano neke zamašene ali počene, naj gre še nekaj, samo da bomo vsaj enkrat brez skrbi, kdaj nam bo zmanjkalo pitne vode.

Plače kmetijskih delavcev v okolici Novega Sada so se v zadnjem času podvojile. Po poljih in vrtovih je zdaj povsod dovolj dela in je v zvezi s tem tudi mnogo povpraševanja po novih delavcih. Ker pa tudi tam najbrže brezposelnih preveč radi ne delajo po polju, kmetijski ljudi pa je premalo za tako ogromna posestva, kakor jih imajo v širni Vojvodini, imajo vsi oni, ki so zdaj zaposleni po poljih in vrtovih, čez glavo dela, pa še ne morejo vsega opraviti. Zato so morali delavcem znatno zvišati dosegane plače. Prej so poljski delavci zaslužili na dan za težko delo do 25 din, zdaj pa zaslužijo do 50 din.

O izvozu prašičev iz naše države v lanskem letu so zdaj objavljeni vsaj za nekatere kraje točni podatki. Tako je iz teh podatkov razvidno, da so samo iz okraja Sremska Mitrovica izvozili 523 vagonov prašičev samo lansko leto. Iz Srema izvažajo prašičev največ v Nemčijo, bivšo Avstrijo in Češkoslovaško. Doma pa jih mnogo kupujejo tudi v Ljubljani, Zagrebu, Sušaku in Belgradu. Po svetovni vojni so prašičjerejo v Vojvodini precej zanemarili, čeprav je to posebno za one kraje zelo dobičkonosen posel.

Uničevanju komarjev je posvetil vso skrb mestni fizikar v Karlovcu. Komarji namreč prenašajo razne nalezljive bolezni, na katerih je zbolelo že veliko število Karlovčanov in tamkajšnjih okoličanov. Letošnji pomlad so zmetali nad 2000 kg nafte v močvirja, ki jih v Karlovcu samem in posebno še v okolici ni ravno malo. Na mestnem fizikatu so prepričani, da bodo s tem uničili vsaj nad polovico komarske zalege. Ker pa s samo nafto tudi ni mogoče uničiti vseh komarjev in ker je tudi precej draga, so v Karlovcu sklenili zarediti po tamkajšnjih mlakah nekatere vrste rib, ki bi bolj uspešno kot nafta in tudi bolj poceni uničevale ličinke komarjev.

Živinska bolezen slinavke in sajceva se je po Slavoniji čedalje bolj razpasla, tako da dela tamkajšnjim živinorejcem hude skrbi. Ta nevarna bolezen se je razširila iz osrednjega okraja, vsaj tako domnevajo živinorejski strokovnjaki, tja pa je prišla iz bivše Avstrije. Izdani so bili zadnje čase zelo strogi ukrepi, da se ne bi še bolj razpasla. Da ne bi naša živina izgubila tudi v sosednjih državah, kamor smo jo izvažali, ves kredit, je zadnje čase prepovedan izvoz iz vseh onih okrajev, kjer se je bolezen pojavila. Prepovedani so začasno tudi nekateri živinski sejmi, ki so bili že napovedani.

Socialni problem sodobnih mest:

Zanemarjena mladina

Ljubljana, 3. junija.

Od vseh strani prihajajo dandanašnji poročila o nadlegi, vedno močnejše pritiska na razne socialne ustanove in na činitelje, ki morajo po načinu svoje službe reševati pereča sociološka vprašanja. Eno najkopičljivejših poglavij v sociološki problematiki današnjih mest je poglavje zanemarjene mladine. Rusi so otroke, ki so brez doma ali po svoji krivdi in pa po krivdi brezvestnih staršev, nazivali »bezprizorniki«. Mnogo otrok se dandanašnji klatijo po ruskih mestih, pa tudi po srednji Evropi postajajo ti počestni otroci iz dneva v dan večja nadloga. Le zasilni ukrepi tega problema ne bodo utegnili docela rešiti, treba bo najti načina, ki bo sposoben to vprašanje rešiti čim radikalneje.

„Ptiki brez gnezda“

Že rajni pisatelj Fran Milčinski je s prstom jasno pokazal na družabno zlo, ki se je začelo razmahovati po mestih. Njegovi »ptiki brez gnezda« so bili še bolj idilični rod nemirnih otrok, ki jim huda žilica ni dala doma obstanka. Morali so med svet, morali so prebiti roj raznih pustolovščin, vendar so v bistvu ostali nepokvarjeni. Drugače pa je dandanašnji. Časi, ko so otroci uhajali z doma v širni svet le zato, ker so jim bila bujno domoljubno preveč razbohotila in prenapelja junaka dejanja raznih »Old Shatterlandov«, »Winnettov«, »Old Surehandov« ter »Chingachookov«, so minili. Le redko še bereš dandanašnja, da eta se kje domenila dva srednješolca »kompanjona«, zapeljana po branju takih pustolovskih dogodivščin za beg v tuje dežele. Če jih zalotijo, se dandanašnji za tem prvim motivom ponavadi razodene še drugi: k begu od doma danes take »ubežnice« navedejo še bolj prozaični nagibi. Neredko se pokaže, da je junakom take avanturistične »ekskurzije« v šoli predla tako huda, da jih je postalo strah grčevke v neusmiljeni očetovi roki, pa so jo raje popihali, preden so dobili sprave. Teh begov je dandanašnji že precej manj. Dandanašnji se pojavlja problem, ki je vse akutnejši in vse težje rešljiv kot je bilo svoje čase paraliziranja takega uhanja zdoma. Po mestnih ulicah se od ranega jutra do pozne noči podi vsiljiva otročad, ki je izgubila — tako mlada — že prav vse spoštovanje pred redom in zakonom. Do skrajnosti vzgojno zanemarjena otročad ta mladina, z njo pa dozorova morda že tudi kader tistih, ki bodo svojčas spopolnjevali kriminalne rubrike na policiji in po dnevnem časopisu. Saj ni nikogar, ki bi se resno zavzel, spravil te, sebi prepuščene otroke na varen kraj, kjer bi jih izpostavil vplivu dobromernej in dobrodelne vzgoje. Tako pa se potikajo ti otroci od jutra do večera sami po mestu okoli, prosjačijo »kronco«, priberačen denar za urno neso v kak lokal, da si kupijo sladoleda ter slaščice. Nič ne pazi nanje in nobenega strahu že ne poznajo več. Pete nabrusijo le takrat, če od daleč zagledajo stražnika. Močno pa so že prebrisani, tako da jo večinoma pred stražnikom pravi čas popihajo ali pa se pred njim potuhnijo v kakšni skriti veži tako dolgo, da največja nevarnost mine.

Odkod se rekrutita ta mladina

Ponavljaj se prihaja menda še iz tistih družabnih slojev, ki doma iz teh ali onih razlogov na otroke ne morejo v zadostni meri paziti. Oče in mati eta morda od jutra do večera zaposlena v kakšni tvornici, starejši rodbinski člani se za mlajše ne brigajo, ampak imajo podnevi svoja pota, najmlajši pa zabredajo naglo v slabo družbo mladolnih pokvarjencev in izpriencev. Brez dvoma je, zlasti na periferiji, tudi prav mnogo takih rodbin, kjer slabe gmočne razmere v družini pomaloma ustvarjajo pekel. Mož hodi zapravljat težko prislužene borne dinarje v kakšno bližnjo benizno; stalnih dohodkov nima in tako sproti iz jeze in malomarnosti poganja po grlu priložnostne zasluge. Zena postaja čemerna, zadirčna, neprestano se prepira s pijanim možem, včasih pride tudi do pretepa. Jasno je, da mladoletni otrok v takih razmerah ne more obdržati doma. Vsako priliko porabijo, da pobežejo. Spočetka jim oče ali mati za potožanje še morda navijeta ušesa, pozneje pa se mladi nepridipravi naglo nauče, kako morajo ravnati, da ne bo zamere. Za izgovor dobre kje kakšno košarico, pridno oprežujejo na trgu, kdaj bo prodajalec cvetlic za hip svojemu blagu obrnil hrbet in pogledal stran — in iz stegneje roke ter »pobašejo« šopek ali dva. Morda tudi sami poprosijo za enega ali dva, morda se tudi potrudijo do bližnjega gozda, kjer naberejo nekako šopkov. In že se vrnejo v mesto za »zaslužko«. Slednjega pa-santa ustavijo ter mu ponujajo svoje ovenelo cvetje,

BSK : Ljubljana

Za nedeljsko nogometno tekmo med našo Ljubljano in Belgrajskim športnim klubom vlada veliko zanimanje ne samo pri nas, ampak tudi v ostalih športnih centrih Jugoslavije. Tako pišejo belgrajski dnevniki, da belgrajski »plavci« niso ravno v najbolj zavidljivem položaju. Zadnja tekma BSK je težka in obenem odločilna. Položaj BSKa, ki je danes sicer še na prvem mestu, močno ogrožata Hašk in Gradjanski ter obenem forma BSKovega moštva, ki ni več tako dobra kot nekaj. Belgrajski lišli pravilno poudarjajo, da bo moral BSK v Ljubljani v nedeljo zaigrati tako kot je igral v nekdanjih svojih starih dneh, če bo hotel zmagati, in da se mu kaj lahko zgodi, da pade na tretje mesto. Tako Belgrajčani! Mi nismo nič manj skromni, vendar od svojih reprezentantov ne moremo pričakovati, da bodo zmagali. — Trdno smo pa prepričani, da bo Ljubljana zaigrala tako, da bo dostojno reprezentirala slovenski nogomet in da ne bo klonila do konca igre, tako kot ni klonila lani v Belgradu ob že porazenem rezultatu 5:0, ki ga je potem znižala na 5:3. Brez dvoma bomo imeli priliko v nedeljo v Ljubljani videti najbolj zanimivo in najostrejšo borbo za točko v teku celega poletnega dela prvenstva. Ljubljancani bodo pohitili na igrišče Ljubljane, da bodo v tej zadnji tekmi temperamentno podprli domače moštvo. Pohitili pa bodo na igrišče tudi e tiho mislilo, da bo Ljubljana ponovila podvig lanske jeseni, ko je moral oditi Gradjanski iz Ljubljane poražen, in da bo Ljubljana tako enkrat pretrgala sklenjeno verigo zmag BSKa na slovenskimi nogometnimi moštvih.

Iz športne krošnje

Svetovno nogometno prvenstvo. Jutri se začne prvo kolo nogometnih tekem za svetovno prvenstvo. To je tretje svetovno nogometno prvenstvo. Prvo, na katerem je sodelovala tudi Jugoslavija, je bilo v Montevideu, kjer se je naše moštvo plasiralo kot najboljšje evropsko moštvo. Pri tem prvenstvu pa velika večina najboljših evropskih držav ni sodelovala. V drugem svetovnem prvenstvu smo izpadli tudi že v izločilnih tekmah tako kot sedaj

ali pa ga skušajo preprostiti, da bi jim daroval »vsaj kronco«, ker da imajo doma težko bolnega očeta ali mater, pa nimajo prav ničesar za kosilo. Neredko se zgodi to, kar se je zadnjič v neki znani ljubljanski gostilni: od nekod se je vrgel majhen, boš pobič, ki je šel s svojo košaro cvetja od mize do mize. Končno se je ustavil pri neki mizi in ponudil cvetja starejšemu gospodu. Ta ga je pa takoj prijel ostro, češ, kaj pa beračiš, mar misliš, da ne vem, da imate pri vas hišo! Mali nepridiprav je zardel, moral je priznati, da imajo v resnici hišo ter jo pobito odkuril iz lokala kakor hitro so ga nesle noge. Tudi taki se dobe med temi mladimi izprienci. Zgodaj se zavalijo, kako bi lahko prišli do denarja, pa so jo lepo mahnil od doma in zdaj poskušajo z raznimi izmišljenimi zgodbami o revščini, ki vlada doma, ganiti občutnejše ljudi za dar. Brez dvoma po nekaterih rodbinah oče ali mati, ali pa tudi oba, sama dajeta otrokom potuho ter jih pošiljata v mesto beračit, večer pa jim pobirata priberačen denar ter jih pretepata, če se jima dozdeva, da so ga otroci utajili in zapravili. Brezvestnost takih staršev ne pozna meja. Otroci se domu vedno bolj oddaljijo, vedno težje hodijo k očetu in materi, vedno dalje v noč odlagajo povratek. Te nesrečne izgubljenice srečujete na ulicah še po deseti uri zvečer. Ni dvoma, da bodo fantje prej ali slej zašli med popolnoma pokvarjene etarjeje mladoletnike, ki jih bodo izučili tatinske in vlomilske »obrti«, dekleta pa se bodo vdala prostituciji. Problem zanemarjene mladine postaja v sodobnih mestih vse težji in merodajni činitelji bodo morali napeti vse sile, da ga rešijo.

Velika slavnost obmejnih Slovencev

Maribor, 2. junija.

Ker poteka letos ravno 150 let od ustanovitve prve šole, začena pa 70. leto graditve nove šole in 20-letnica obstoja naše narodne države, ko se v njej sami vladamo, »svobodno gibljemo in imamo, kar smo si želeli, zato se je zbral odbor — meddržavni — iz vseh tuk. društev, da dostojno proslavimo te tri redke jubileje pod častnim predsedstvom zaslužnega moža in narodnega obmej-nega borca župnika g. E. Vračka.

Proslava bo na binkoštni ponedeljek, dne 6. junija po sledečem redu: Ob pol 10 sv. maša na šol. dvorišču v spomin vsh umrlih, na tuk. šol. delujočih gg. učiteljev, učiteljic in katehetov ter umrlih učencev. Po maši govor o zgodovini šole in države. Nato pojejo učenci vseh oddelkov pod vodstvom svojih učiteljev. Pojejo tudi domači pevci, kot bivši učenci. Popoldne na občinskem prostoru ljudska veselica. Povabljeni so vsi bivši gg. učitelji(ce) in kateheti na proslavo.

Zveza z vlaki zelo ugodna. Iz Maribora odhajajo vlaki nekaj pred 7, ob 10 in 13. Odhod iz št. lja ob 12, 17.20 — ta ima lepo zvezo z ljubljanskim — ter zadnji ob 21. Pri proslavi igra znana gasilska godba iz Maribora. Vabimo vsa narodna društva in občinstvo, da se te proslave udeleži v čim večjem številu, da pokažemo, da smo tu na svoji zemlji mi gospodarji.

Mladinski tabor v Šmartnem pri Kranju

Vedno bolj se bliža nedelja 12. junija, dan, ki ga fantje in dekleta tako težko pričakujemo in za katerega se vesno pripravljamo. 12. junija bo tabor zavedne slovenske katoliške mladine. Ta dan se bodo zbrali fantje in dekleta v lepi šmartinski fari iz vsoga kranjskega okrožja. Pa tudi drugi ste vlijudno vabljeni, da javno manifestirate za naša sveta katoliška načela. Zlasti se moramo potrditi, da ta dan čim lepše proslavimo, ker bo kot pri-prava za našo največjo in najlepšo prireditev, za mednarodni mladinski tabor v Ljubljani.

Posebno pa prosimo člane in članice drugih odsekov, da se s tabora udeležijo v krojih in narodnih nošah v čim večjem številu, da bo prireditev tem lepša. Pri vsej prireditvi pa bo sodelovala godba, kar bo slavnost še bolj povzdignilo.

Zbirališče ob pol 8 zjutraj na vrtu g. Drakslerja na Laborar. Od tod se bo razvil sprevod ob pol 9 v Šmartin, kjer bo služba božja na prostem za šmartinskim domom. Po sv. maši pa bo mladinski tabor. Popoldne ob 2 bodo slovesne plete litanije in nato nastop fantovskih in dekliških od-sekov kranjskega okrožja. Po nastopu prosta zabava. 12. junija vsi v Šmartin na tabor! Bog živi!

v tretjem. Tedaj je Jugoslavijo izločila iz nadaljnega tekmovanja za svetovno prvenstvo Švica, letos pa Poljska z usodno številko 4:0. Na jutrišnjem prvem kolu nastopijo sledeče države. V Parizu: Francija : Belgija; v Marsellu Italija : Norveška; v Le Havru: Češkoslovaška : Holandija; v Strassbourgu: Brazilija : Poljska (tekma, ki bi jo morala igrati jugoslovanska reprezentanca sedeva, če ne bi bilo varšavskih 0:4. V Toulouse: Romunska : Cuba; v Reimsu: Madžarska : Nizozemska. Švedska, ki bi morala v prvem kolu igrati v Avstrijo, se je kvalificirala za nadaljnje tekmovanje avtomatično. Pri tem tretjem svetovnem prvenstvu pa ne sodelujejo najmočnejše države Južne Amerike, Urugvaj in Argentinja, ne sodeluje pa niti Anglija, ker bi s svojim profesionalnim moštvom ne opravila mnogo; s svojo profesionalno reprezentanco ne sme nastopiti.

Lahkoatletika reprezentanca za dvoboj s Češkoslovaško je že sestavljena. Tehnični referent JLAZ Kovačević je za lahkoatletski dvoboj s Češkoslovaško predložil odboru JLAZ tole reprezentanco: 100 m Kling (BSK) in najboljšega med Mezejem (PSK), Bauerjem (PSK) in Stefanovičem (Jugoslavija). 200 m Kling, Skušek (ASK Pr.); 400 m: Bespot (Hajduk), Pieteršek (ASK Pr.); 800 m: Goršek (ASK Pr.) in zmagovalac med Nabernikom (ASK Pr.) in Srakarjem (Concordija); 1500 m: Goršek in Košir (Planina) all Kotnik (Con.); 5000 m: Bručan (Ilirija), Krevs (ASK Pr.); štafeta 4 krat 100 m: Despot, Pieteršek, Kling, Stefanovič (rezerva Skušek). Tek na 100 m preko zaprek: Erlich (Hašk), Pieteršek. Skok v višino: Martini (ASK Pr.), Bratovž (Ilirija); skok v daljavo: Stefanovič (Jugoslavija), Vučević (Vojvodina); skok ob palici: Bergman (Concordia), Bakov (Jugoslavija).

Met kroglice: Vučević, Kovačević (Con.); met diska: dr. Narančič (Con.), Kovačević; met kopja: Smejda (Jugsl.), Markušič; met kladiva: Gojič (Hašk), Stepišnik (Ilirija).

Po tem predlogu potujo na Češkoslovaško 24 tekmovalcev, med katerimi je 10 Slovencev. Naše zastopstvo odpotuje na Češkoslovaško danes teden, to je 10. junija. Ekipo bo vodil tajnik JLAZ gosp. Mukvič. Spremljajo jo pa še Zorja (Ljubljana) in Simič (Belgrad).

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometriski stanje	Temperatura v °C		Relativna vlažnost v %	Oblačnost v %	Veter (smernost, jakost)	Padavine	
		naj-večja	naj-manjša				m/m	vrsta
Ljubljana	763.2	26.0	13.4	69	7	0	—	—
Maribor	762.6	27.0	15.0	70	4	0	—	—
Zagreb	764.2	28.0	12.0	90	5	SW,	—	—
Belgrad	764.5	29.0	13.0	60	0	E,	—	—
Sarajevo	766.4	29.0	7.0	70	6	0	—	—
Vis	765.6	21.0	19.0	50	4	SE,	—	—
Split	765.6	29.0	16.0	50	2	0	—	—
Kumbor	764.2	26.0	16.0	70	4	SE,	—	—
Rab	765.6	24.0	18.0	60	5	SE,	—	—
Dubrovnik	763.6	26.0	14.0	50	6	E,	—	—

Vremenska napoved: Povečanje oblačnosti; ni izključeno, da bo deževalo.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo iz noči do 5.10 popolnoma jasno, nakar se je nekoliko pooblačilo, vendar je ostalo do 10.15 večinoma jasno. Od 10.15 do 16.20 se je oblačnost spreminjala, nakar se je popolnoma zjasnilo in tako ostalo v noč. Od 12.30 do ca. 16 je pihal precej močan jugozahodni veter.

Koledar

Danes, petek, 3. junija: Klotilda, kr.
Sobota, 4. junija: Franc Karač.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Akademski pevski zbor bo v petek, dne 10. junija priredil velik koncert v veliki unionski dvorani. Posvečen bo našim narodnim pesmim, s katerimi je APZ že pred leti dosegel tako velik uspeh. Poleg teh bo tudi nekaj novih. — Kakor nam poročajo, je za ta koncert v Ljubljani sami in izven nje precejšnje zanimanje, da je bilo že pred pričetkom prodaje veliko vstopnic naročenih in rezerviranih za udeležence vsedržnega trgovskega kongresa. Zato opozarjamo, da si vstopnice že zdaj preskrbite, ker bo v prihodnjih dneh kongresa in velesojna golovo velik naval. Akademike in dijaštvo sploh opozarjamo, naj hitro pokupi svoje dijaške, ker bodo sprito omejenega prostora stojšči v unionski dvorani kmalu razprodane. Prodaja vsak dan od 8—18 v vratarjevi loži na univerzi.

Stanovanjski urad ljubljanskega velesoja se nahaja od petka, dne 3. junija 1938 naprej v svoji običajni pisarni na glavnem kolodvoru (v glavnem izhodu). Uradne ure od 8—22. Telef. 41-50.

Od leta do leta se vedno bolj razvija glasbeni pouk. Najnižjo stopnjo glasbenega pouka bo pokazala povečini l. produkcija gojenecv šole Glasbene Matice, ko bodo nastopili prav začetniki v pouku na klavirju in violini. Starše opozarjamo na to produkcijo, ki bo v torek, dne 7. t. m., ob 7 v veliki Filharmonični dvorani. Pripeljte svoje malčke, da se jim vzbudi veselje do glasbe. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

Opozarjamo na nocojšnji koncert velikega simfoničnega orkestra belgrajske kr. garde, ki bo ob 21 v veliki Unionski dvorani. Na sporedu so predvsem dela znamenitega dunajskega skladatelja Johanna Straussa, ki jih dirigira njegov nečak, generalni glasbeni ravnatelj Johann Strauss. Dve točki koncertnega sporeda pa dirigira vsi vojaški kapelniki kr. garde g. Živanovič. Opozarjamo, da je začetek točno ob 21, vstopnice se dobe pri blagajni Kina Union.

Slovenski pevci so najboljši propagatorji slovanke vzajemnosti. Vsak prihod pevcev-gostov v naše mesto je praznik pravega slovankega navdušenja. V zadnjem času prihajajo prav pogosto k nam bratje Bolgari, katere sprejemajo Slovenci z odkritosrčnim veseljem. Ponovno dobimo goste iz Bolgarije na binkoštno nedeljo, pridejo namreč v Ljubljano bolgarski železničarji, ki so združeni v rusenskem mešanem zboru Slavejov. Njihov koncert bo v Ljubljani na binkoštno nedeljo ob 7 1/2 v veliki Filharmonični dvorani. Pojo svojo narodno in pa umetno pesem. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Veliki oder svetca na Viču. Na binkoštno nedeljo, 5. junija t. l. uprizori Prosvetno društvo Ljubljana-Vič ob pol 9 zvečer na prostem pred župno cerkvijo na Viču veličastni misterij »Veliki oder svetca« po don Pedru Calderonu. Ta predstava bo uvod v jubilejne svečanosti, ki se bodo vršile na Viču v času od 5. do 12. junija t. l. Ker je zanimanje za predstavo zelo veliko, prosimo občinstvo, da si pravočasno rezervira vstopnice. Igra se ponovi na binkoštni ponedeljek, 6. junija. Vse Ljubljance in okoličane vabimo, da posejijo ti predstavi.

Po razpisu ministrstva socialne politike in narodnega zdravlja z dne 20.5. t. l. br.32866/38 bo prispelo dne 7. 6. t. l. ob 8.50 preko Jesenice v Ljubljano »Hrvaško pevsko društvo Zora«, ki ima svoj sedež v Chicagi. Namen potovanja tega društva je poset domovine in turneja po Jugoslaviji.

Po želji ministrstva se bo priredilo tem izletnikom na glav. kolodvoru v Ljubljani, med postankom vlaka (20 minut), slovesen pozdrav.

Vpisovanje v 12-dnevni tečaj o negi in prehrani dojenčeka bo vsak dan med dopoldanskimi uradnimi urami v drž. zavodu za zdravstvo zaščito mater in otrok v Ljubljani, Lipičeva ul. (Dežji dom kraljice Marije), tel. št. 4471.

Tečaj bo 2 krat na teden ob ponedeljskih in četrtkih vselej ob pol 17—18 ter se prične dne 9. junija t. l. Tečaj je brezplačen.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Petek, 3. junija: Zaprt.
Sobota, 4. junija: »Ženitev. Rred A.
Nedelja, 5. junija: »Izpit za življenje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Ponedeljek, 6. junija: »Pokojnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Torek, 7. junija: Zaprt.

OPERA. — Začetek ob 20.

Petek, 3. junija: Zaprt.
Sobota, 4. junija: »Giocondas. Premiera. Premiereki abnona.
Nedelja, 5. junija ob 15: »V kraljestvu palčkov«. Mladinska predstava. Prireditev učiteljskega pevskega zbora.
Ob 20: »Pod to goro zeleno. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

XVIII. mednarodni spomladanski velesejem

Letos se odpira velesejem v Ljubljani že 43-ič

Ljubljana, 3. junija.

Sejem je že stoletja pojem za svobodo trgovine, dalekosežnih privilegijev, pametnih gospodarskih odnosov od naroda do naroda in v tem smislu tudi za kulturno sodelovanje in obojestransko razumevanje. Tehnični razvoj je preustroil blagovni sejem v vzorčni velesejem. Naloga sejma ali današnjega velesejma pa ostaja še vedno ista, kot je bila v srednjem veku. Mednarodni je njen smisel, zato so bili velesejmi eno prvih sredstev, ki naj po vojni služijo zblizanju in pomirjenju narodov.

V dveh stoletjih so velesejmi v tem oziru tudi zelo mnogo storili. Beseda »kriza«, ki je nas vse toliko let tiščala k tlom, je zadnje čase kar nekaj izginila iz pisane in žive govorice — na bolje se je začelo obračati! Ena največjih nalog velesejmov v vseh teh letih je bila ravno, po vseh močeh pomagati na ozdravljenju bolnega gospodarstva. Že čutilo vsepovsod, da je ta pozivljajoča funkcija modernega velesejma bila v korist celotnega gospodarstva, Ljubljanski velesejem je v vseh teh dolgih in težkih letih krize deloval v službi gospodarskega in kulturnega napredka. Temu cilju hoče služiti tudi, ko oznanja svojo 43. razstavo prireditelj — letošnji spomladanski velesejem.

Splošni velesejem bo obsegal strojno in kovinsko industrijo, fino mehaniko, radio, elektrotehniko, razsvetljavo, kurjavo, bicikle, vozove, šport, poljedelske stroje in orodje, mlino, pletarstvo, papir, pišarniške potrebščine, kemične izdelke, živila, stavbeni material in pripomočke, glasbila, steklo, porcelan, keramiko, bižuterijo, mnogo najrazličnejših praktičnih novosti in še vse polno drugih stvari. Pohištvo bo tvorilo posebno razstavo. Te razstave so že tako ukoreninjene, da jih pozna vsa Jugoslavija. Iz vseh predelov prihajajo kupci, da tukaj na podlagi razstavljenih garnitur izbirajo in naročajo po svojem okusu in premoženjskih razmerah. Impozantna bo razstava avtomobilov, avtobusov in motornih koles. Zastopane bodo vse svetovne znamke. Avtomobilska industrija bo zasedla nad 1000 m² razstavnega prostora. Tekstilna razstava bo pred očila, kako visoko se je že razvila naša tekstilna industrija. Njeni izdelki kakovostno povsem dosega inoziemske, so pa bolj poceni in dajo zaslužka našemu delavstvu.

Nekaj posebnega pa bo razstava »Naša cesta«

ki jo pripravlja Društvo za veste v Ljubljani. Ta razstava ne bo aktualna samo zaradi reševanja našega cestnega vprašanja, ampak bo tudi koristna zato, ker bo vzbudila veliko zanimanje med širšim občinstvom in mu pokazala veliko delo, ki ga to društvo opravlja. Razstava bo razdeljena v tri skupine: Splošni del; »Naša cesta, kakršna je«; »Naša cesta, kakršna bi morala biti«. 4. in 5. junija bo v Ljubljani kongres vseh čimteljev, ki so zainteresirani na gradnji naših cest. Ob času letošnjega

spomladanskega velesejma bo bela Ljubljana sprejemala tisoče trgovcev.

III. vsedrjavni trg. kongres

10. do 12. junija, bo združil v Ljubljani po dosedanjih cenitvah kakih 6000 trgovcev iz vseh predelov Jugoslavije in najbrže tudi močno delegacijo trgovcev iz Bolgarije. Če se poda v našo Ljubljano kakih 5000 do 6000 trgovcev, je pač gotovo, da bo velik del, če ne večina njih, hotela zvezati to potovanje s poslovnim potovanjem, t. j. za opravljanje poslovnih zadev, kot je nakup blaga, oddaja naročil itd., kar jim bo ravno z obiskom velesejma zelo olajšano. Na velesejmu bodo sodelovali razstavljenci iz Jugoslavije in razstavljenci dvanajstih tujih držav. Predvsem bodo razstavljeni izdelki jugoslovanske industrije, od inozemskih tvrdk pa bodo razstavljale one, ki izdelujejo blago, katero se v Jugoslaviji ne proizvaja, ali pa vsaj ne v zadostni meri.

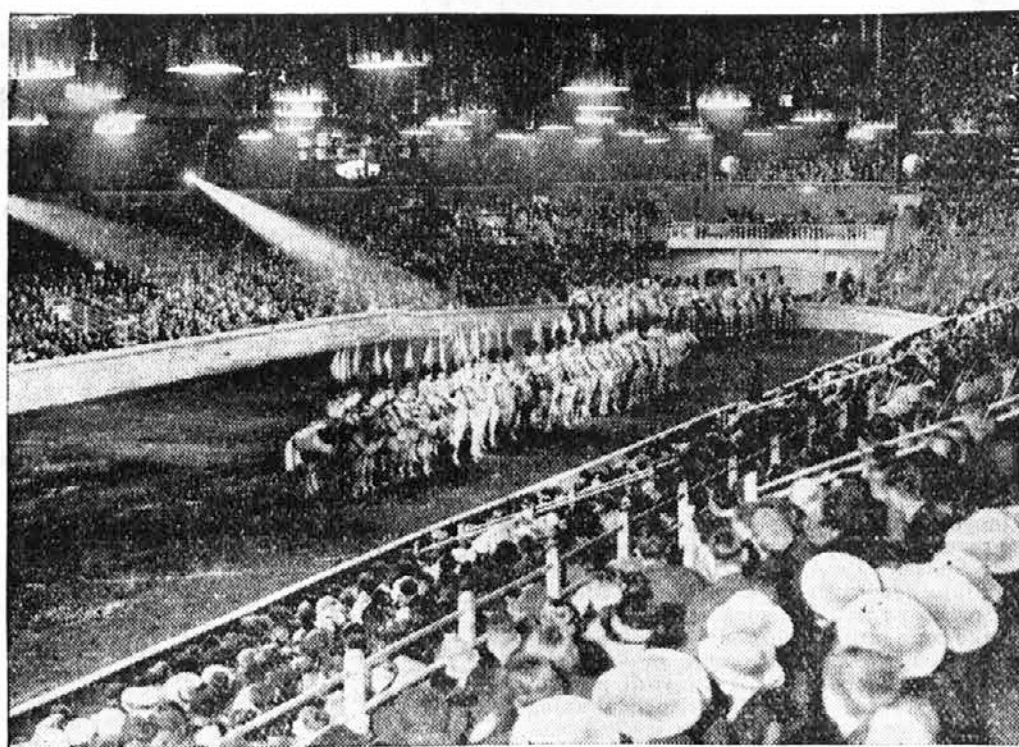
Vozne olajšave

Tuje razstavno blago uživa to olajšavo, da zanj pri dospelju v Jugoslavijo ni treba plačati uvozne carine v gotovini, ampak za isto jamči uprava velesejma. V kolikor razstavno blago ni prodano, je prevoz blaga na odhodno postajo po zaključenem velesejmu brezplačen. To velja za vse države z edino izjemo Nemčije, kjer taka olajšava za razstavno blago ni predvidena. Obiskovalci Ljubljanskega velesejma, ki pridejo iz inozemstva, dobe pri jugoslovanskih konzulatih brezplačen vizum, v kolikor jim je ta potreben, če se izkažejo za legitimacijo ljubljanskega velesejma. Vsi udeleženci Ljubljanskega velesejma imajo na jugoslovanskih železnicah 50% popust. V Ljubljano morajo potovati od 30. maja do 13. junija, nazaj pa od 4. do 18. junija t. l. Popust so dovolile tudi sledeče države: Nemčija 25%, na bivših avstrijskih železnicah 25—33%, Bolgarija 50%, Grčija 25%, Madžarska 25—33%, Italija 30%, Poljska 33%, Rumunija 25%, Čekoslovaška 25%, Švica 25%. Na parobrodih velja olajšava za potovanje v Ljubljano od dne 20. maja do 13. junija, za povratek pa od 4. do 20. junija. V zrakoplovnem prometu velja 10% popust.

Ali že več...

...da po večjih mestih Holandije lahko kar po avtomatu spraviš svoj glas na ploščo; v avtomat vržeš denar, govoriš, kar bi rad povedal, pa pade plošča v zavrtku iz avtomata; na zavitek napišeš naslov osebe, kateri bi rad poslal svoj glas.

Poravnajte naročnino!

V londonskem olimpijskem stadionu se je začel angleški kraljevski konjeniški turnir. Pregled po stadionu

Načrt Zveze za tujski promet

v Sloveniji za leto 1938

K pravnemu planskemu in programskemu delovanju se še ne moremo povzpeli. Vse preveč je Zveza še odvisna od dnevnih skrbi in vse premalo ima še sredstev za velikopoteznejšo organizacijo, sposobnejšo za večja dela, za katera bi se lahko že napravil konkretni program.

Lansko leto je bilo v znaku, priboriti Zvezi zopet značaj in pomen, ki ji pripada ne samo v tujem prometu Slovenije, temveč cele države. V tem je mogoče deloma že uspela, vsaj v izvrševanju svojih dolžnosti do javnosti in v svojem poslovnem razmerju s svojo posestrimo v Mariboru, z ostalimi turističnimi zvezami, posebno na Sušaku, v Zagrebu, Splitu ter s centralo Putnika. Na tem mestu bi omenili tudi veliko razumevanje, ki ga najde Zveza vedno pri državnih in samoupravnih oblastih.

Manj se je Zveza mogla posvetiti svojim članicam, tujkoprometnim društvom. Zaradi tega smatramo za potrebno, da se kot prva točka programa določi poglobitev sodelovanja Zveze s Tujkoprometnimi društvi. Treba je predvsem ugotoviti potrebe istih, spravi jih v sklad z običnimi potrebami tujkega prometa v Sloveniji, določiti možnost in način izvršitve in na podlagi tako določenega programa pristopiti k vztrajnemu delu. Na ta način se bo dala določiti tudi vrsta turizma, ki se naj predvsem neguje v enem ali drugem okrožju druge n. pr. Dolenjsko kot za Gorenjsko.

Uredimo letoviške kraje!

Nadalje si moramo biti na jasnem, da se mednarodni tujski promet ne more dalje razvijati, če ne usposobimo naša kopališča, letovišča in zimovališča — sploh vse turistične kraje, da lahko vzdržijo primerjavo z onimi v inozemstvu, glede javnih naprav in nasadov, glede arhitektonske lepote, glede splošne snaznosti itd. Tu moramo priti vsaj k izdelanim načrtom in k začetnemu delu, ki bi predstavljalo drugo točko našega programa. Če Zveza doseže, da bodo v vseh krajih urejena vsaj sprehajališča s klopmi na razglednih točkah, če dobe zimovališča potrebne zimskošportne naprave, smučarska torišča in dovoljno preseke, če uspemo, da se povsod gradi hiše, posebno kmečke, dalje vile in penzionji, pa tudi hoteli v narodnem slogu, bo Zveza v veliki meri pripomogla k hitrejšemu tempu v razvoju našega tujkega prometa.

Poglobiti moramo nadalje domači turizem. Mnogi kraji še niso vključeni v tujski promet, mnogi sloji še nimajo prilike se navžiti sonca in zdravega zraka, mnogi državljani še iščejo počitka brez potrebe v inozemstvu. Tretje v programu Zveze bi bilo torej, vse to vsaj deloma popraviti.

Nadalje ne smemo biti v mednarodnem turizmu popolnoma odvisni od ene ali par držav in to še od onih, ki nimajo prostih deviz. Sicer se je z lanskoletnim sistematskim delom Zveze na tem polju doslo, da letos ne bo deviznih težav z Nemčijo in da lahko glede gostov iz povečane Nemčije pričakujemo rekordno leto, saj je že aprila več gostov iz Nemčije kakor druga leta v juniju. Tozadevno moramo uspeti, da se lanskoletni začetni gosti iz Anglije, Danske, Holandske in nordijskih držav po-

desetorijo in tako osigurajo stabilne sezone brez odvisnosti od deviz. Se nekaj, doseči moramo, da vsak gost, ki poluje na sončni Jadran in dalje na jug in vzhod, ostane vsaj en dan v Sloveniji.

Raztegnimo mrežo avtobusnih prog!

Glede osebnega prometa želimo izkoristiti razumevanje železnice uprave, ki se bo v novem voznem redu pokazala v mnogo večji meri kot prej, da naš železniški promet popolnoma prilagodimo potrebam tujkega prometa. Ne smemo pa zanemarjati modernega avtobusnega prometa. Slovenijo moramo tozadevno vključiti v mrežo stalnih, rednih, izrednih in izletnih avtobusnih prog.

Če na kraju omenimo potrebe našega gostinstva, to ne pomeni, da pripisujemo istemu najmanjši važnosti. Nasprotno, brez urejenega, modernega in zdravega hotelirstva ni tujkega prometa. Na tem polju deluje plodno Zveza gostinskih združenj in v polni soglasnosti z isto namerava Zveza tudi s svoje strani storiti vse, da se doseže vsaj za Slovenijo sanacija in krepek napredek te, za turizem najvažnejše stroke, ki je še vse preveč in skoraj samo davčni objekt.

Smatramo se za dolžnost omeniti, da more Zveza stopiti v še mnogo boljše zveze in v najobsežnejše sodelovanje z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, katera se v okviru svoje pristojnosti bavi tudi s problemom tujkega prometa.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 3. junija: Belgrad: 20 Zab. konc., 21 Zagreb, 22.20 Ples. gl. — Zagreb: 20 Široline klavirske skladbe, 20.30 Madrigalisti, 22.20 Ork. konc. — Praga: 19.25 Zab. progr., 20.35 Lahka gl., 21.30 Nar. gl., 22.30 Klavir — Vajava: 19.30 Zab. gl. — Sofija: 20 Nar. gl., 20.45 Vok. konc., 21.15 Lahka gl. — Budimpešta: 19.55 Wagnerjeva opera »Valkira«, 22.45 Ples. gl., 23.10 Plošče — Trst: 17.15 Vok. konc., 21.15 Igra, 22.10 Violina — Rim-Bari: 17.15 Ples. gl., 21.15 Pihala, 22.10 Vok. konc. — Dunaj: 20 Dunajske fantazije, 22.30 Zab. in ples. gl., 24.00 Ork. konc. — Berlin: 19.10 Mozartove skladbe, 20. Berlozove skladbe — Königsberg: 19.20 Lahka gl., 20. Pihala, 21. Buhovinska oddaja — Hamburg: 20.10 Vokalci — Köln-Monako: 19.10 Instrumentalni koncerti — Stuttgart: 19.15 Radijski potpuri, 19.45 Lovska oddaja, 20.45 Brucknerjeva VIII. simf. — Bernolster: 19.55 Mozartove skl., 21.40 Vok. kvartet, 22. Komorna gl., 22.25 Ork. koncerti.

Drugi programi

Petek, 3. junija: 12 Iz naših plant in dolin (pl.) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Kmečki trio in gde. P. Zupanova — 14 Napovedi — 15 Ženska ura: Izlet Slovenske ženske zveze iz Amerike v Jugoslavijo (gde. Anica Lebarjeva) — 18.20 Naše pesmi iz Amerike (pl.) — 18.40 Simfonični orkester in delavstvo (g. Milan Valant) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 10 minut za planince — 20 Radijski orkester, vmes kitara solo (Prek Stanko) — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleška plošče.

Nejevoljna odjemalka v prodajalni: »Gospod Lukan, vi ste mi vedno dražji.«

Trgovci: »Pst, ne tako glasno, moja žena je strašno ljubosumna.«

4 in pol milijona lir je zadel v italijanski loteriji šofer Alfred Cariaggi. Na sliki ga vidimo, ko je prišel v Rim po denar.

Paul Heyser:

ANDREA DELFIN

Novela.

Zdaj eta prišla do mesta, kjer je iz neke razsvetljene hiše padal na ulico močan sij. Neopazno ju je maska prehitela in ostro prežala, ko sta šla zdajci tik mimo nje, na oba obraza. Poteze tajnika državnih inkvizitorjev so se za trenutek različno izločile iz teme. Tudi starčev glas je bilo prav tako že slišati v sobi tajnega tribunala. Andreu Delfinu je v obraz dejal, da je Candiano.

»Zdaj pojdite nazaj,« je stavec zaključil razgovor, »in brez odloga uredite stvar. Veliki kapitan je zaposlen pri San Rocco kot vam je znano; toda že mal oddelek njegovih ljudi zadostuje, da oba primete. Zabičajte jim, da je treba vse urediti brez trušča. Prvo zaščevanje izvršite takoj, kajti verjetno je, da se ne bom vrnil pred polnočjo. Če bi bilo kaj nujnega, me pa poiščite po končani slovesnosti pri mojem svaku.«

Tako sta se ločila in stavec je odšel skozi samotno stebišče proti trgu San Rocco. Pravkar je zamrla v cerkvi godba in oči vseh so se obrnile proti prižnici, na katero se je s pomočjo dveh mlajših duhovnikov z muko povzpelo snežno bel starček, papeški nuncij, da bi govoril zbranimu plemstvu in benesckemu ljudstvu. Najmanjšega glasu ni bilo več čuti; stavec je začel s slabotnim glasom, ki se je daleč slišal, moliti, da bi se Gospod milostno ozrl nanje in iz zaklada svoje večne modrosti in uemiljenosti blagovolil nakloniti užaloščenim dušam uteho in razsvetliti temo, ki odteza krivdo in zvijačo očesu posvetne pravice ter uničiti delo teme.

Komaj je zamrl amen, ko se je dvignil od portala mrmrajoč šum, ki se je z bliskovito naglico razširil po cerkveni ladji in dospel tja do sedežev nobilov, tako da je ogromno zborovanje v trenutku zakrlo in vzkipeo kot razburkano jezero. Sprva so vsi neodločno sršeli na prag, preko ka-

terege je vdrlu osupljenje. Zdaj pa so skozi glavni portal opazili, kako z veliko naglico vrve plamenice čez temni trg in ko je medtem vse brez diha prisluhnilo ven, se je po cerkvi nenadoma razlegel iz več grl krič: »Morilec! Morilec! Reši se, kdor se moreš!«

Nepopisno vrvenje in zmeda, kot da se bo zdaj zdaj z viska zrušil cerkveni stolp, sta sledila temu klicu. Ljudstvo in patriciji, duhovščina in lajki, pevci na koru in straža pri katedrali, moški in ženske so se elepo rinili proti izhodu; samo starček je s prižnice še vedno dostojanstveno zrl na preplašeno gnečo spodaj in je zapustil svoj prostor šele tedaj, ko ga je samo črni oder sredi prazne cerkve spominjal na besedo, ki mu je bila tako nenadoma preslišana.

Zunaj pa se je zaprepasčena množica valila proti nekemu kraju, kjer se je nekaj plamenic obupno borilo z vetrom in dežjem. Sbirki, ki so bili ob prvem izbruhu razburjenja pobitli na ono mesto, so našli v temi stranske ulice nepremično telo, ki mu je iz strani še vedno vrela kri. Ko so se približale plamenice, so opazili v rani bodalo s križnim ročajem iz jekla in brali na njem vrezane besede: »Smrt vsem inkvizitorjem!«, ki so polglasno šle skozi brezumno množico od ust do ust.

Prvi potresni sunki se ne pretrese čustev do dna, čeprav je strahoten že sam opomin, da stoji človek na vulkanskih tleh. Preživahno se mešata s strahom preenečenje in začudenje, in kjer učinki niso bog ve kako zaznavni, se dobe celo ljudje, ki se hitro spet najdejo v ravnotežju in so kaj kmalu pripravljeni, da zaradi ljubege miru rajši začnejo misliti na kaj drugega. Šele vrnitev tistega uničujočega, neodvnljivega in neumljenega unič slednjo vero v zmoto, vsako upanje, da se je to nemara zgodilo zgolj zaradi tega, ker so pač prilike nanesle tako. Povrnitev nevarnosti za večno vzbudi strah in pokaže na nepregledno vrsto strahot, proti katerim ne moreta ne pogum ne bojaljivost nuditi najmanjše zaščite.

Podoben učinek je povzročila v Benetkah no-

vica o drugem morilskem primeru državnega inkvizitorja. Obistnina namreč niso mogli prikriti, da ranjenec ni bil nihče drugi. Nihče si ni mogel tajiti, da je drznost, e katero je bil zadan ta drugi zamah, prav gotovo dobila zaradi tega, ker se je naklep posrečil, samo novega poguma in pobude za nadaljnji pohod po poti nasilja. Bodalo sicer tokrat, ko je spodrenilo ob svilenem spodnjem oblačilu, ni takoj zadelo žrtve do smrti, toda rana je vendarle ogrožala življenje in vsekakor povzročila zastoj v delovanju tajnega tribunala, ki ni smel brez soglasnosti svojih treh članov ničesar ukreniti. Njegova oblast je bila po tem takem za kratek čas ohromljena in, kar je bilo še važnejše, neprodna skrivnost, v katero je bila zavita sovražna moč, je zrušila vero v vsevednost in vsemočnost triumvirata in na vse zadnje je morala podkoptati tudi samozaupanje in brezobzirno energijo svojih članov.

Kaj je bil morda mogoč še kakšen način večje previdnosti in je bilo še kje kakšno sredstvo za tajno zalezovanje, ki bi ne bilo že iztrpano? Ali si v Sveto desetih niso pod prisego obljubili med seboj, da bodo o izvolitvi tretjega inkvizitorja molčali kot grob? In vendar je bil nekaj dni nato zamah tako spreten, kot bi naravnost z neba treščilo prav v novoizvoljenega. Drug drugega so sumljivo gledali. Velila se je misel, da je gnezdo zarote v naročju močnejšakov samih in da so tirani sami stegnili v samomorilnem namenu roko proti svojemu gospodarstvu. Zaprli so inkvizicijskega tajnika, ki je z ranjenecem govoril zadnje besede tik pred dogodkom. Kar najstrože so ga zasliševali in mu grozili z najgroznejšo smrtjo. Seveda je ostalo tudi to brezuspešno.

In kakšen hasek neki je imela pomnožitev tajne policije, ogromni nabor novih vohunov med služabniki nobilov in tujih poslanikov, po gostilnah, v arzenalu in celo po vojašnicah in samostanih? Polovico Benetk so najeli zato, da bi nadzorovala drugo polovico. Z mastno vsooto so bili pripravljani nagraditi najmanjše poročilo, ki bi pomagalo

izslediti zaroto. Zdaj so jo potrojili. Zagovorili so se, da bodo iskali zaroto med plemstvom, toda na drug način, kot je bil preračunan samo za ubožneže ljudstvo. Sploh so ukrenili celo kopico stvari, samo da bi rešili ugled, na videz kar tako, v resnici pa so bili primorani storiti, kar so. Izšle so stroge naredbe o zapiranju gostiln in pivnic takoj, ko se stemi, nošnja mask in orožja kakršnekoli vrste je bila prepovedana pod strogo kaznijo, vso noč so odmevali koraki straž po ulicah in čuti je bilo klice gondol, ki so po kanalih plule mimo stražnih mest. Nihče ni dobil potnega lista, če je hotel zapustiti Benetke, ob vhodu v pristanišče pa je bila usidrana velika stražna ladja, ki je ustavljala vsako vozilo in je celo od republikanskih uradnikov zahtevala parolo, predno so smeli mimo.

Daleč preko Terraferme so se razširili glasovi o teh groznih razmerah, ki so bili kot navadno, tem gorostejši, čim dalje so segli. Kdor je v kratkem mislil v rodno mesto, se je skesal. Kdor se je nameraval apustiti v trgovske stike s kakšno benečansko rodbino, je sklenil, da rajši počaka na izid teh zamotanosti, ki so grozile, da v temeljih streejavo stavbo republike. Učinek se je kaj kmalu pokazal v zapuščenosti mesta, kjer si imel vtis, da je vse zastalo. Nobili so le v najekrajnejši potrebi zapuščali svoje palače, kamor so se zapirali pred vsakim obiskom, da ne bi nevede trčili ob kakega zarotnika. Nihče ni natančno vedel, kaj se dogaja zunaj, in pustolovske govorice o prijemih, natezalnicah in zaprtju cest so vdiral kar ekozi zaprta vrata do ušes preplašenih družin. Tudi nižje ljudstvo se nikakor ni moglo za dalj časa ubraniti tesnega občutja, čeprav je jasno slutilo, da v teh okoliščinah ni najtežje prizadeto in je skodoželjno opazovalo, kako se gospoda v paničnem strahu nezaupno pogledujejo. Ko je napočila noč, je bilo vsekakor nadležno kar sredi igre pustiti karte in vino, dati se slednji straži, ki si naletel nanjo, preiskati, če ne nosiš prepovedanega orožja, in pri najmirnejši vesti niti za trenutek biti varen pred potuhnenostjo krivih ovaduhov.